

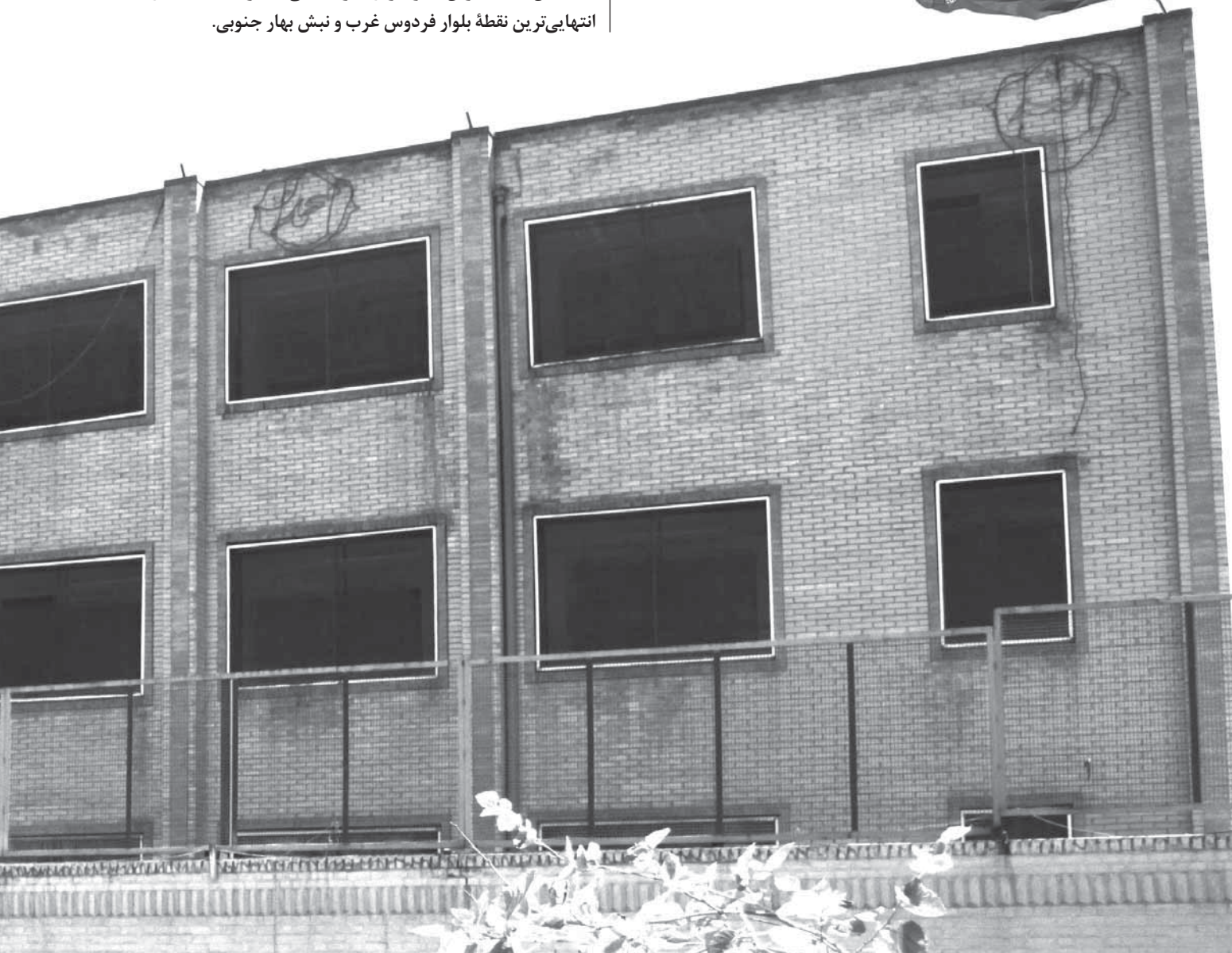
با هنرستان دخترانه شهید مدرس آشنا شویم

... طرح‌های زیبا، از لباس‌های مختلف با رنگ‌های شاد و جذاب چشمک می‌زنند و بی‌اختیار تو را به تماشا دعوت می‌کنند. لباس‌ها چه خوب به تن مجسمه‌ها نشست‌اند. بچه‌ها به مرز خودکفائی رسیده‌اند و به قول خودشان الآن بدوز بپوش شده‌اند، تا بعدها بدوزند و ما هم بپوشیم.

این یک برش تصویر از هنرستانی دخترانه است در انتهایی‌ترین نقطه بلوار فردوس غرب و نیش بهار جنوبی.

گزارش

علی محمد بخشوده

ویژگی‌های فیزیکی، جمعیتی و رشته‌های هنرستان

الف) ساختار فیزیکی هنرستان - هنرستان در زمینی به مساحت یازده هزار مترمربع بنا شده است، شامل چهار طبقه ساختمان در شمال زمین و چهار طبقه در جنوب آن. بین ساختمان‌های شمالی و جنوبی یک فضای باز و وسیع و آسفالت شده دیده می‌شود و هنرجویان در مواقع لازم (ورزش، جشن‌ها، اعیاد و مناسبت‌ها) از آن‌ها استفاده می‌کنند. در قسمت‌های مختلف هنرستان چندین درخت سبز و خرم به چشم می‌خورد تا در آفتاب داغ تابستان سایه‌گستر هنرجویان باشند. همچنین در انتهای ساختمان سرویس‌های بهداشتی تمیز و مرتبی تعبیه شده است.

چهار طبقه ساختمان شمالی و کاربرد آن‌ها

۱. طبقه زیرزمین - خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها در همین طبقه شکل می‌گیرد. ماکت مسجد و بسیاری از ماکت‌های زیبای دیگر در همین زیرزمین به وسیله هنرجویان ساخته می‌شود و کارهای آماده در گوشه و کنار کارگاه‌ها فراوان است. در بین ماکت‌ها انواعی از معماری کهن و جدید به چشم می‌خورد. در این مرحله است که هنرجویان عملاً مشاهده می‌کنند آنچه را که در هنرستان آموخته‌اند به زندگی روزمره آن‌ها بستگی دارد. در این‌جا هنرآموزان خلاق و کارگشته، با تجربه خود ریزه‌کاری‌ها و فنون هر رشته را به خوبی یاد می‌گیرند و در واقع کار بلد می‌شوند. آن‌ها، پس از فراغت از تحصیل نگرانی بیکاری ندارند و جذب بازار کار می‌شوند. در گفت‌وگویی که با یکی از اولیای هنرجویان داشتم، وی اظهار می‌داشت:

قبل از این که فرزندم را برای نام‌نویسی بیاورم به‌وسیلهٔ دوستانش، که قبلاً در این هنرستان تحصیل کرده بودند، اطلاعاتی کسب کردم و دیدم چند نفر آن‌ها سرپرست کارگاه‌های طراحی دوخت شده‌اند و بعضی از آن‌ها شخصاً کار تولیدی راه انداخته‌اند و عده‌ای به منبت‌کاری درهای چوبی در کارگاهی مشغول‌اند. مشاهدهٔ این هنرجویان و استادکاران فعلی انگیزه‌ای شد برای نام‌نویسی فرزندم. سپس ادامه داد، فرزندم به‌من گفت پدرجان تو مرا به هنرستان بفرست و چند سال دیگر که دوستان من دبیرستان را با یکی از رشته‌های علوم تجربی، ریاضی و علوم انسانی پشت سر گذاشتند مقایسه خواهی کرد که پس از اخذ دیپلم تازه اول بیکاری و گرفتاری کنکور آن‌ها شروع می‌شود اما من هم‌زمان مشغول کار خواهم شد و درآمد خواهم داشت.

او مرا قانع کرد و بعدها عملاً دیدم دیپلمه‌های فراوانی از اقوام و همسایه‌ها بیکار و در پارک‌ها سرگردان هستند یا بیهوده وقت‌گذرانی می‌کنند. در حالی که این جوان‌ها هم استعداد دارند و ای‌کاش کسانی بودند که آن‌ها را به رشته‌های مختلف فنی حرفه‌ای هدایت می‌کردند تا مهارتی بیاموزند و زندگی خود را با کار و فعالیت خود تأمین کنند. اما افسوس که من در آموزش و پرورش مسئولیتی ندارم و کاری از دستم ساخته نیست.

۲. طبقه ۱ - دفتر مدیر هنرستان، دفتر معاونین، نمازخانهٔ بزرگ و تزیین شده، دو کلاس طراحی دوخت و یک کلاس نقاشی. یادآوری می‌شود هنرآموزان مباحث نظری درس‌ها را در این کلاس‌ها می‌آموزند و کارهای عملی را در ساختمان جنوبی انجام می‌دهند، به‌جز رشتهٔ معماری که کارهای عملی در زیرزمین همین ساختمان شمالی انجام می‌شود.

۳. طبقه ۲ - در این طبقه هشت کلاس واقع است و تئوری گرافیک و خط در آن‌ها تدریس می‌شود. کارگاه‌های مجهز عملی در ساختمان جنوبی واقع‌اند. دو اتاق هم به مشاور و معاون فنی هنرستان اختصاص دارد.

طبقه ۳ - در این طبقه نیز هشت کلاس واقع است و تئوری معماری و نقشه‌کشی در آن‌ها تدریس می‌شود. کارهای عملی معماری در زیرزمین همین ساختمان قرار دارد.

مشاهدهٔ مسجد ایاصوفیه ترکیه پس از گذشت سی سال در هنرستان شهید مدرس

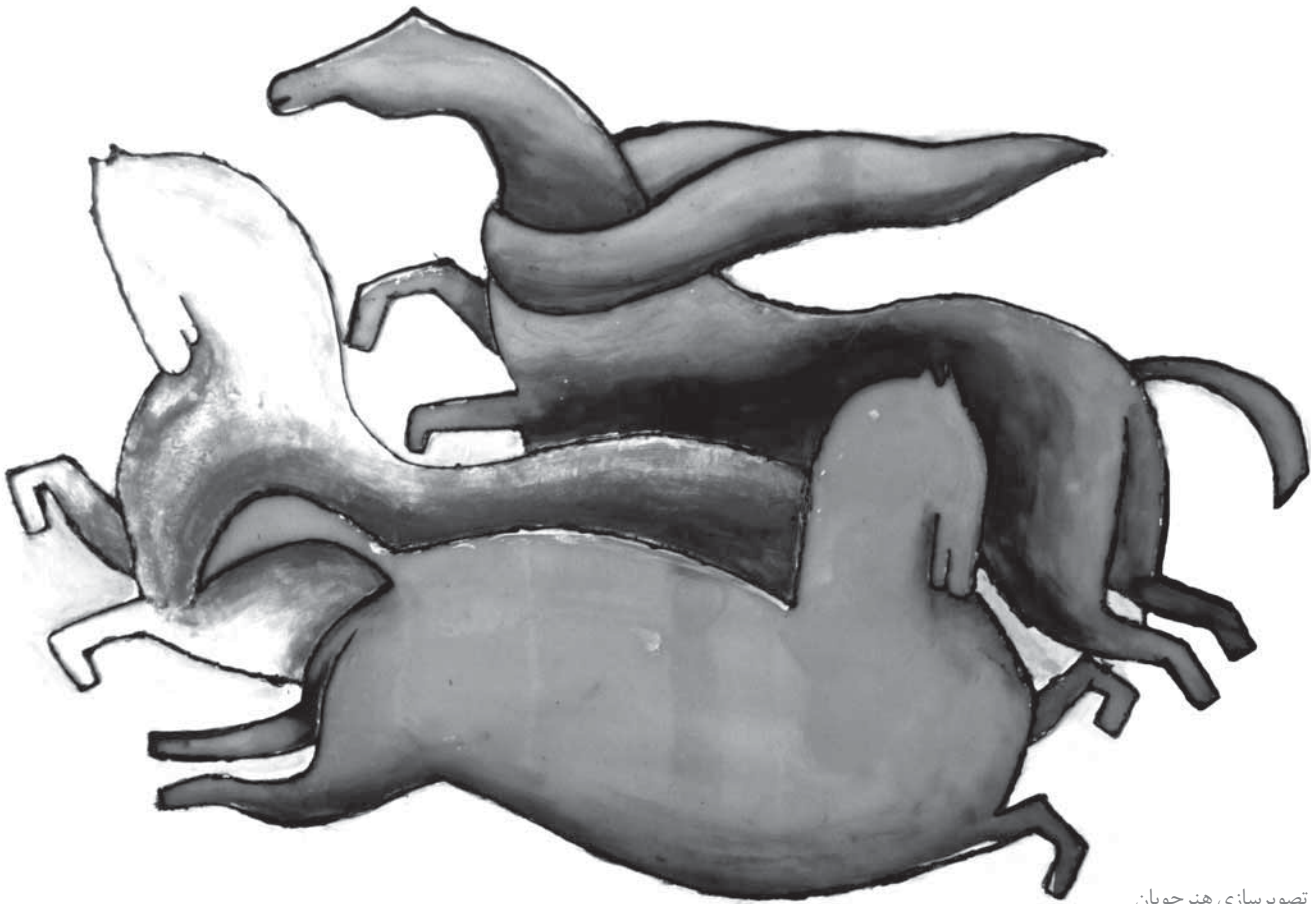
وارد اتاق ماکت‌سازی معماری می‌شویم. در طرف چپ آن ماکت مسجد ایاصوفیه ترکیه روی میزی قرار دارد. به خاطر می‌آورم که سی سال قبل در ترکیه گوشه‌هایی از این مسجد را مشاهده کرده‌ام و امروز که ماکت زیبایی این مسجد را که به دست توانمند و خلاق این هنرجویان ساخته شده می‌بینم و به خود می‌بالم و به این همه ذوق و شوق این هنرجویان در تولید آن، آفرین می‌گویم. زیرا نمای مسجد از همه طرف قابل مشاهده است. در طرف دیگر راهروی اصلی سالن اجتماعات برای سخنرانی، اعیاد، جشن‌ها و سایر موارد دیده می‌شود. هم‌چنین یک اتاق برای معاون معماری و اتاق دیگر برای معاون پرورشی به‌چشم می‌خورد. هنرجویان در این‌جا مسائل و مشکلات خود را با معاونین در میان می‌گذارند و راهنمایی‌های لازم را می‌گیرند.

چهار طبقه ساختمان جنوبی و کاربرد آن‌ها

۱. طبقه زیرزمین - مرکز آفرینش‌های نو، در این‌جا تئوری‌های آموخته شده باید به خلق آثار تبدیل شود. آثاری قابل لمس و مشاهده و عرضه به بازار کار (در چند کارگاه و چند اتاق کارهای زیبایی ساخته شده بود که به دلیل نبودن جا آن‌ها را روی هم انباشته‌اند). کارها واقعاً زیبا هستند. از بین آن‌ها تعدادی انتخاب شد و آقای رضا بهرامی عکاس محترم دفتر کمک‌آموزشی تصاویری از آن‌ها تهیه کرد که ان‌شاءالله در گزارش خواهد آمد.

در این طبقه کارگاه‌های مبانی ۱ و ۲ (مربوط به هنرهای تجسمی) و یک کتابخانهٔ بزرگ (برای مطالعات اوقات فراغت و گرفتن کتاب از کتابخانه توسط هنرجویان) وجود دارد. علاوه بر آن‌ها در این طبقه کارگاه حجم‌سازی، کارگاه چاپ دستی، اتلیهٔ عکاسی و تاریک‌خانه نیز ملاحظه می‌شود.

هر کدام از این کارگاه‌ها با لوازم کار و میزهای نصب شده برای هنرجویان در کارهای عملی به نوبهٔ خود دیدنی هستند. تدارک

تصویرسازی هنرجویان

مناظر: Perspective) ۱ و ۲، سایت، کارگاه الگوی لباس، کارگاه دوخت لباس، انبار دوخت و دو کلاس پیش‌دانشگاهی. در این طبقه آنچه جلب نظر می‌کند طرح‌های مختلف انواع لباس‌ها بر روی در و دیوار راهروی سراسری است که از کاغذ مخصوص و مقوا بریده شده‌اند.

تعداد طرح‌های روی دیوارها آن قدر زیاد است که هر صاحب ذوقی را در انتخاب راضی نگه می‌دارد و بالأخره زمانی که آن همه طرح‌های زیبا را پشت سر می‌گذاریم در انتهای راهرو به سالن بزرگی که سالن طراحی دوخت است می‌رسیم؛ در این سالن هفته چرخ خیاطی وجود دارد و تعدادی هنرجو هم مشغول کار بودند. هنرجویان مسلط کار می‌کردند. آن‌ها می‌گفتند در رشته‌های گرافیک و معماری هم این تسلط کاری وجود دارد، زیرا هنرآموزان دل‌سوز ما در آموزش عملی ما تلاش مضاعف دارند.

ب) حدود ۶۲۵ نفر هنرجو و پیش‌دانشگاهی، ۷۰ نفر هنرآموز با مدیران و معاونان هنرستان مجموعه‌ای هفتصد نفره را تشکیل می‌دهند که قلب تپنده این هنرستان‌اند.

جهادگران بی‌توقع

در این هنرستان هم‌فکری، هم‌دلی، هم‌سوئی در کنار صبر و متانت و بردباری مدیر محترم، معاونین دلسوز و مهربان و هنرآموزان بزرگوار و پرتلاش دست به دست هم داده و هنرستانی ساخته‌اند که مایه افتخار است و این افتخار را کادر اجرایی محترم هنرستان

صحیح وسایل و لوازم موردنیاز هنرجویان و متناسب با رشته موردنظر در هر کارگاه سبب شده است هنرجویان با ذوق و شوق و علاقه وافری به کارهای عملی بپردازند و با هنرآموز خود گام‌به‌گام آینده زندگی خود را استحکام بخشند.

۲. طبقه ۱ - این طبقه شامل کارگاه صفحه‌آرایی، کارگاه نقاشی، کارگاه خط و گرافیک ۱ و ۲، هم‌چنین کارگاه‌های تصویرسازی ۱ و ۲ و دفتر معاون آموزشی، اتاق فتوکپی و آبدارخانه است و هر کدام به نوبه خود فعال‌اند و سرویس‌دهی می‌کنند.

۳. کارگاه طراحی یک تا شش، دارای شش کلاس و یک دفتر متعلق به دبیران و هنرآموزان و یک اتاق مدل است. در اتاق مدل، انواع مجسمه‌ها، سبدهای سیمی و چوبی، کوزه‌های سفالی و گلی، انواع سماور و قوری، گلدان‌های مختلف، انواع کتری، قالب‌های شیرینی‌پزی، انواع فلاکس، شیشه‌های حالت داده شده، چند نوع تار، اسکلت استخوانی انسان، نیم‌تنه پلاستیکی بدن انسان که تمام اندام‌های داخل شکم و قفس سینه را نشان می‌دهد، انواع فانوس‌های قدیمی و چراغ زنبوری، انواع نعلبکی، نیم‌کره‌های مغز انسان، ماکت کلیه‌ها، ماکت چشم انسان، چراغ‌های روشنایی قدیم و ده‌ها نمونه دیگر، که از این بحث خارج است، دیده می‌شوند.

کارگاه سمعی و بصری و یک کلاس پیش‌دانشگاهی، یکی از معاونین هنرستان می‌گفت ۹۸٪ دانش‌آموزان ما از کلاس‌های پیش‌دانشگاهی در کنکور قبول می‌شوند، ۸۰٪ در سراسری و ۲۰٪ دیگر در دانشگاه‌های مختلف قبول می‌شوند.

۴. طبقه ۳، در این طبقه کارگاه پرسپکتیو (فن ترسیم اشیا و

قسمتی از آثار سفالی هنرجویان

گفت‌وگو

اینک به سراغ سرکار خانم نعمتی مدیر فعال و باتجربه هنرستان می‌روم و با او به گفت‌وگو می‌نشینم.

● سرکار خانم نعمتی لطفاً خود را معرفی کنید و از سال‌های درخشان کاری خود بگویید.

این جانب ملیحه نعمتی جم سی‌ودو سال سابقه کاری دارم، با مدرک لیسانس از دانشگاه شهید بهشتی و بیست‌وشش سال سابقه مدیریت (از سال ۱۳۶۶ تاکنون). اهداف اصلی این‌جانب تکریم به ارباب رجوع و رفع مشکلات مراجعان از طریق راهنمایی‌های لازم به آنان است و همچنین خدمت صادقانه به فرزندان این مرز و بوم و نیز ارتقای سطح علمی و آموزشی هنرجویان از طریق تجهیز به‌روز کارگاه‌ها و جذب نیروهای فعال و کارآمد و ایجاد هماهنگی بین هنرآموزان از طریق تشکیل جلسات مختلف آموزشی، هنری و شاداب‌سازی فضای فیزیکی آموزشگاه.

● کمبودها و مشکلات فعلی هنرستان را چگونه برطرف می‌کنید؟

بسیاری از مشکلات را با هم‌اندیشی و صرف هزینه‌های کم برطرف می‌کنیم. برای مثال برخی از دستگاه‌های قدیمی الکترونیکی را با هزینه کم و گذاشتن یک دستگاه کوچک ارتقا دادیم و به سطح فعلی رساندیم. اما یک مشکل عمده این هنرستان کمبود نیروی خدماتی است.

آفریده است.

شاخص‌های ویژه این هنرستان از قول یکی از اعضای انجمن اولیا و مربیان

- خوشرویی با ارباب رجوع، ضمن احترام و ادب؛
- بالا بودن میزان حجم کاری هنرجویان؛
- وجدان کاری، پشتکار، جدیت و علاقه‌مندی به کار؛
- ارزیابی منصفانه از فعالیت‌ها و کارهای عملی هنرجویان؛
- قرار دادن هنرجویان در فضای رقابتی و سالم؛
- نمایش دست‌ساخته‌های هنرجویان برای عموم.

ج- رشته‌های موجود در این هنرستان

۱. طراحی دوخت

۲. معماری

۳. گرافیک و خط، نقاشی و کلاس‌های پیش‌دانشگاهی

آن‌طور که از نزدیک مشاهده شد کارهای عملی به‌نحو چشم‌گیری توسط هنرآموزان متبحر و باتجربه آموزش داده می‌شود و این امر یکی از رسالت‌های مهم و قابل ملاحظه این هنرستان است. یکی از اولیای هنرجویان می‌گفت دختر خواهرم پارسال دانش‌آموخته‌این هنرستان شد و اکنون در یکی از اتاق‌های منزلشان مشغول طراحی دوخت است و همسایه‌ها و دیگران به او کار سفارش می‌دهند. من از نحوه کار این هنرستان خیلی راضی هستم. خداوند خیرشان بدهد.

● آیا هنرجویان در جشنواره‌ها، اعیاد و مناسبت‌ها، در کنار شما هستند؟

بله این واحد آموزشی در تمام اعیاد و مناسبت‌ها دارای برنامه‌های مختلف فرهنگی است و با دعوت از گروه‌های مختلف فرهنگی، مراسم مذهبی مختلف از قبیل برنامه‌های زیارت عاشورا و... برگزار می‌شود و در تمام مسابقات ادبی، علمی، فرهنگی و هنری فعالیت چشم‌گیر داریم و در سطوح مختلف منطقه، استانی و مقام دوم کشوری در رشته‌های مختلف به مقام‌هایی دست یافته‌ایم. همچنین رشته پیش‌دانشگاهی حدود ۹۸٪ در کنکور قبولی داشته است (حدود ۸۰٪ در کنکور سراسری و ۲۰٪ در دانشگاه‌های دیگر).

● سرکار خانم نعمتی آنچه به چشم می‌خورد و در بازدیدها به آن رسیدیم این است که در این هنرستان فعالیت هنرجویان بسیار خوب و حجم کاری و بهره‌وری بالاست و در ضمن شاد و راضی به نظر می‌رسند، به نظر شما رمز این موفقیت در چیست؟

محیط سالم و فعالیت بسیار خوب هنرجویان در این واحد آموزشی مرهون تلاش‌های بی‌شائبه کادر اجرایی هنرستان با هماهنگی هنرآموزان رشته‌های مختلف و هم‌سویی اهداف و تلاش‌های پیگیر تمامی نیروهای خستگی‌ناپذیر و پرتوان این واحد آموزشی بوده است.

● روند توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را در سال‌های اخیر در کشور چگونه می‌بینید؟

روند توسعه فنی و حرفه‌ای از نسبتاً مطلوب است. در عین حال نیاز مبرم به ارتقای سطح آگاهی جامعه در این زمینه احساس می‌شود.

● برای توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای چه پیشنهادهایی دارید؟

برای توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، برگزاری همایش‌ها و

جلسات مداوم، بین تمامی هنرآموزان رشته‌های مختلف در سطح استان همراه با مؤلفین کتاب مورد نیاز است.

پیشنهاد دیگر فعال نمودن گروه‌های آموزشی رشته‌های متفاوت در سطح استان است.

● استقبال خانواده‌ها از رشته فنی و حرفه‌ای چگونه است؟

استقبال خانواده‌ها در رشته‌های موجود در این واحد آموزشی، با توجه به سابقه فعالیت‌های خوب همکاران این واحد آموزشی، مطلوب است ولی در کل، هنرستان‌های کشور مظلوم واقع شده‌اند و لازم است جهت ارتقای آگاهی افراد جامعه نسبت به رشته فنی و حرفه‌ای از طریق رسانه‌های جمعی تبلیغ و اطلاع‌رسانی شود.

● به نظر شما نظام آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشور به لحاظ پاسخ‌گویی به بازار کار تا چه اندازه‌ای موفق بوده است؟

نظام آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به لحاظ پاسخ‌گویی به بازار کار در حد متوسط است. زیرا به هماهنگی‌های لازم با واحدهای مختلف، از جمله بانک‌ها، مراکز فرهنگی و هنری کارگاه‌ها، شهرداری و پی‌گیری از طریق مسئولین آموزش و پرورش نیاز دارد. ضمن تشکر از محبتی که فرمودید و ما را در این مصاحبه یاری دادید. شما و همکاران ارجمندتان را به خدای بزرگ می‌سپارم و برایتان سلامت و سعادت آرزو می‌کنم.

امید است همه هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای کشور با استعانت از درگاه الهی و همت والای همکاران ارجمند و فعال و پرتوان در واحدهای آموزشی و عرصه‌های کار و دانش چنان‌که باید و شاید در ارتقای سطح علمی و عملی هنرجویان کوشا باشند تا آن‌ها نیز به نوبه خود با تلاش و کارآفرینی راه‌گشای دیگران در تولید کار و ثروت و اقتصادی شکوفا برای میهن اسلامی باشند؛ ان شاء الله.

